

Stadsbyggnadsnämndens Behov och prioriteringar 2018

Behov och prioriteringar 2018: 2017-04-12 Organisation: Stadsbyggnadsnämnden

Sammanfattning

Eskilstuna kommun ligger mitt i en expansiv region med möjligheter till en god tillväxt när det gäller befolkning och företagande.

En viktig del i utveckling och skötsel av stadsmiljöer på kort och lång sikt är att hänsyn tas till alla tre hållbarhetsperspektiv; ekonomiskt, miljömässigt och social hållbarhet.

En utvecklad kollektivtrafik och att planera, bygga och sköta gator, gång- och cykelvägar, parker, torg, parkeringsplatser för alla, män som kvinnor, skapar förutsättningar för den attraktiva och trygga staden.

Arbetet under 2018 och framåt handlar för stadsbyggnadsnämndens verksamhet i hög grad bibehålla den goda nivå nämndens verksamheter håller. Arbete som bidrar till ett ökat bostadsbyggande och social hållbarhet föreslås fortsatt prioriteras. En fortsatt väl fungerande drift och skötsel samt utveckling av den offentliga miljön är viktig.

Behov, krav och kostnadsökningar får balanseras mot effektiviseringar, prioriteringar och neddragningar utifrån de förutsättningar som nämnden får inför 2018.

Konsekvenser om arbetet inte kan prioriteras utifrån den omfattning som beskrivs inför 2018

En kommun i tillväxt ställer krav på att tillräckliga resurser avsätts för fortsatt arbete för en kommun som växer attraktivt och hållbart. Det gäller från planering i tidiga skeden, detaljplanering, lov och tillstånd till trafikfrågor samt utveckling och drift och skötsel av offentliga platser. Om ekonomiska och personella resurser är begränsade så kommer tillväxtarbetet ta längre tid och handläggningstider för plan- och utredningsprojekt och byggärenden bli längre. Skötseln av den offentliga miljön riskerar att inte att hålla den nivå som önskas och förvaltningen kommer även få minska standarden inom vissa områden för att i övrigt klara begränsade budgetramar. Arbete med att systematisera och effektivisera verksamheten fortgår, men det finns en gräns för när besparingar kommer att påverka verksamheten negativt.

Ärendebeskrivning

Planeringsförutsättningar

Från 2018 växer det demografiska trycket mer än skatteunderlaget vilket innebär en utmaning för Eskilstuna såsom för övriga Sveriges kommuner. Med den nya skatteprognosen pekar det ekonomiska resultatet för 2018 på cirka 103 miljoner kronor vilket motsvarar 1,6 procent av skatteintäkter och generella statsbidrag, vilket inte når upp till vårt resultatmål. Prognosen för 2019 är 20 miljoner kronor. För att nå upp till resultatmålet 2,5 procent under 2019 saknas därmed 150 miljoner kronor.

Inriktningen är att nämnderna bidrar genom effektiviseringar som digitalisering och e-tjänster, nedprioritering av verksamhet, smarta samverkanslösningar, hårdare inköpsstyrning och stramare IT-/systemplattformar. Varje nämnd och bolag ska ta fram en lista över vad man ska sluta göra, vad som är tillräckligt bra, processsynergier samt koncernvisa synergier. Delårsvisa avstämningar införs för att säkra denna hemtagning.

För stadsbyggnadsnämnden innebär det generella effektiviseringskravet på 1,5 % en ramminskning med 4,5 mnkr (kapitalkostnaderna om 79,1 mnkr är exkluderade detta effektiviseringskrav).

Vidare ska nämnd/bolag, utifrån sitt uppdrag, se över hur man kan minska arbetslösheten och underlätta jobbskapande. Hur kan nämnd/bolag flytta resurser för detta under 2017 och 2018?

Kommunens investeringsram för 2017 uppgår till ca 554 mnkr, 2018 ca 400 mnkr och 2019 ca 600 mnkr. Här av utgör den totala investeringsramen för stadsmiljö i Eskilstuna och Torshälla 100 mkr (exkl samfinansieringsprojekt).

De samlade investeringarna i årets investeringsprocess kommer att genomgå en särskild prövning. Detta mot bakgrund av de totala behoven inom kommunen.

För att få tydlighet kring beslut och en helhetsbild av investeringarna kommande år ska investeringarna delas upp enligt nedan:

- Projektinvestering
- Raminvestering
- Inriktning/Plan
- Tidigare års beslutade projektinvesteringar

Syftet med den nya indelningen är att få en fullständig bild över investeringar i Årsplanen (utan överföringsbudget), tydliggöra vad som är beslutat, enklare uppföljning och minska differens mellan budget och utfall.

Omvärld

Omvärld och viktigaste utmaningarna för stadsbyggnadsnämnden

Världen förändras i snabbare takt och omvärldsanalys måste vara en naturlig del i arbetet med att skapa och bygga framtidens Eskilstuna. Genom nationella och internationella nätverk kan globala, nationella, regionala och lokala trender identifieras. Att arbeta proaktivt ökar förmågan att förebygga och minimera effekter av trender samt att förstärka positiva delar.

Tillväxtkommunen Eskilstuna

Eskilstuna kommun ligger mitt i en expansiv region med möjligheter till en god tillväxt när det gäller befolkning och företagande. Tillväxttakten avseende bostäder har ökat framför allt de senaste åren.

Sverige genomgår en snabb urbanisering och staden har som levnadsplats en kraftfull renässans. Det leder också till nya krav både på utformning och funktion. I både stads- och näringslivsutveckling spelar humankapitalet allt större roll. Upplevelsen av stadsrummet blir mer avgörande och vilket stadsliv som erbjuds viktigare. I en kombination måste både det offentliga rummet som arena och mötesplats göras med högre kvalitet samtidigt som kraven på skötseln ökar.

Eskilstunas befolkningstillväxt beräknas vara fortsatt stark de kommande åren, minst 1000 invånare per år. Befolkningsökningen kommer framför allt ske i de två städerna men även befolkningen i kommunens mindre orter och på landsbygden förväntas öka om än i mindre grad. Det innebär att det är fortsatt stor efterfrågan av nya bostäder, fler arbetstillfällen samt offentlig och kommersiell service.

Eskilstuna i regionen

Pendlingen till och från Eskilstuna kommun ökar och förväntas fortsätta öka i en växande arbetsmarknadsregion. Arbetsmarknadens utveckling mot alltmer högre specialisering gör att pendlingen kan komma att öka ytterligare. Även möjligheten att tillgodogöra sig en större arbetsmarknad för arbeten med lägre utbildningskrav gynnas av detta. Närheten till bra kollektivtrafik är primär för modern tjänstesektor och för Eskilstunas ekonomiska utveckling och hållbarhet. Områdena runt resecentrum blir med andra ord viktigare, så även kopplingen mellan resecentrum och primära mål i staden som till exempel Högskolan och Munktellområdet. Lägen för tjänstesektorn inom 5-10 minuters promenadavstånd från Eskilstuna stationen måste uppmärksammas mer.

Sammanhållen stad - social hållbarhet

En viktig del av skötsel och utveckling av stadsmiljöer på kort och längre sikt är att hänsyn tas till alla tre hållbarhetsperspektiv; ekonomiskt, miljömässigt och social hållbarhet. Social hållbarhet har fått allt mer fokus den senaste tiden då det är av vikt att urbana miljöer upplevs som trygga och till för alla.

Eskilstunas stadsdelar har en struktur som i hög grad störs av barriärer och flera stadsdelar utgör enklaver. Trots att relativt korta avstånd från ytterkant in till centrum ger bra möjligheter för gång- och cykel behöver Eskilstuna stad utvecklas ytterligare för att nå en sammanhållen stad. Förutom svårigheten av att nå känslan av att vi alla lever i en och samma stad så leder också detta till sämre tillgänglighet till service och arbeten, ibland också känsla av otrygghet. Med en regionalt utvidgad arbetsmarknad måste tillgängligheten till centrum vara enkel på ett miljöriktigt sätt. Detta är den fråga där stadsbyggandet kan spela en direkt roll för den sociala hållbarheten.

Torshälla stad

Torshälla stad är en attraktiv boendeort med mångårig historia. Staden har goda kollektivtrafikmöjligheter till Eskilstuna och lämpar sig väl för medborgare som vill bo i en mindre stad med närheten till en större ort och den service som finns där. För att få en sammanhållen bild för hur Torshälla bör och kan utvecklas på lång sikt har arbete med utvecklingsplan för staden påbörjats. Utöver det finns flera detaljplaneprojekt i Torshälla för nya bostäder och servicefunktioner.

Övriga orter och landsbygd

En välmående landsbygd är beroende av en välmående stad och vice versa. Skogs- och jordbruksnäringar utgör grundförutsättningar för livsmedelsproduktion och gröna näringar, samt ger förutsättningar för fritids- och rekreationsmöjligheter. Städer, mindre tätorter och landsbygd samspelar utifrån sina respektive styrkor och behov.

Intresset för att utveckla och bygga i kommunens mindre orter har ökat under senare åren. Förvaltningen ser bland annat att förfrågningar om förhandsbesked och bygglov på

landsbygden har ökat, framförallt i Mälarnära områden. I strategisk inriktning för åren 2016-2109 anges att förutsättningarna för att bo, leva och verka på landsbygden ska utvecklas och det ska bland annat göras genom goda kommunikationer och fler möjligheter till bostäder. Förvaltningen ser att det är viktigt att även utvecklingen på landsbygden görs medvetet och i linje med översiktsplanen så att kommunen också i framtiden kan klara av att leverera förväntad service (VA, vägar, samhällsbetalda transporter, skola och förskola med mera) till alla. Med tanke på det ökande trycket i framförallt Mälarnära områden har frågan om behov av tydligare strategier och utbyggnadsprinciper för landsbygden blivit en mer aktuell fråga.

Drift, skötsel och utveckling av den offentliga miljön

Ytterligare ett viktigt ansvarsområde är utveckling samt drift, skötsel och utveckling av den offentliga miljön. Att planera, bygga och sköta gator, gång- och cykelvägar, parker, torg, parkeringsplatser med mera på ett bra sätt skapar förutsättningar för den attraktiva och trygga staden.

Trafik

Fler invånare i kommunen leder också till ett ökat trafikarbete. Detta i relation till tufft uppsatta mål i trafikplanen för omfördelning mellan trafikslagen gör att ökad målstyrning för att främja hållbart resande behövs i alla led. Prioriteringar mellan olika trafikslag kan behöva göras särskilt i den täta och växande staden. En viktig del av arbetet är även förbättrad trafiksäkerhet för alla trafikanter.

Behov av ökad delaktighet

Stadsbyggande intresserar, engagerar och påverkar många människor och därför blir behovet av kommunikation och delaktighet allt viktigare. Detta gäller såväl vid projekt som innebär förändring som vid förvaltning. Förståelse för projektens syfte, mål och resultat samt möjlighet till påverkan grundläggs genom tidig delaktighet. Det leder till fler nöjda invånare, bättre slutresultat och tjänstemän som lägger mindre tid på förklaring av projektresultat. Att utveckla mer avancerade metoder för dialog och delaktighet kräver resurser och personal. Delaktighet tar mycket tid och kan påverka att tidplaner för projekt blir längre, men resultatet kan bli bättre.

Sammanfattning viktigaste utmaningarna för stadsbyggnadsnämnden

- Fortsatt leverans av strategiska planer och detaljplaner för fler bostäder och offentlig och kommersiell service.
- Utvecklingsplaner och stadsläkningsarbete kommer ställa krav på nya investeringar, vilket behöver tas höjd för i kommunens investeringsplanering.
- En kommun som växer skapar fler ärenden och större geografiskt område med fler gator, parker med mera att utveckla, drifta och underhålla.
- Fler invånare ger fler ärenden och högre kostnader när det gäller skolskjuts, färdtjänst, parkeringstillstånd för rörelsehindrade med mera.
- Omställning till ett mer hållbart resande ställer krav på utvecklad kollektivtrafik och förbättrad stadsmiljö, trafiksäkerhet och framkomlighet för bussar och gång- och cykeltrafikanter.
- Personalomsättning och kompetensförsörjningen. En stor konkurrens på arbetsmarknaden samt svårigheter att rekrytera inom flera områden på förvaltningen ger längre vakanser och påverkar leverans inom nämndens verksamhetsområden.

- Fortsatt systematisering och effektivisering av arbetet.

Demografisk påverkan

Befolkningstillväxten i Eskilstuna kommun ställer krav på att områden planeras och byggs för bostäder, verksamheter och kommersiell och offentlig service som till exempel förskola, skola och äldreboenden. Här krävs ett nära internt samarbete med berörda förvaltningar och bolag för att planeringsarbeten ska ske i god tid. För detta behövs en god och långsiktig lokalresursplanering då detaljplanering för nya verksamheter tar lång tid och behöver prioriteras mot andra viktiga stadsutvecklingsprojekt.

Den demografiska utvecklingen påverkar även mängden ärenden och kostnader för skolskjuts, färdtjänst och parkeringstillstånd för rörelsehindrade vilket nämnden ansvarar för.

Fler invånare gör även att behovet av utveckling, drift och underhåll av allmänna platser ökar, till exempel byggande och underhåll gator, utveckling och skötsel av park- och naturmiljöer.

Nämndens nu-läge och ev. korrigeringar 2017

Arbete pågår för fullt inom nämndens verksamhetsområden utifrån politiska prioriteringar, krav på verksamheten samt budgetramar. Ett viktigt arbete är planering för nya bostäder. Arbete pågår med flera långsiktiga strategiska planer som ska ligga till grund för kommande detaljplanering och bygglovprövning. Priolistan för detaljplaner är fortsatt grunden för strategiska prioriteringar för att tillgodose behovet av planlagd mark för nya bostäder och verksamheter. I nuläget pågår aktiv handläggning av detaljplaner för över 2200 nya bostäder och under det första kvartalet 2017 har detaljplaner för ca 20 bostäder godkänts/antagits. Prognosen för antagna planer under året är 1000-1200 bostäder.

En utmaning för nämndens verksamheter är kompetensförsörjningen, särskilt inom vissa yrken där det är stor efterfrågan på arbetsmarknaden, både inom den offentliga som den privata sektorn. De innebär att det är relativt hög personalsomsättning inom delar av förvaltningen och vakanta tjänster uppstår under kortare och längre rekryteringsperioder. Detta påverkar möjlighet till leverans och ökar arbetsbördan för befintlig personal både under vakansperioder men även under inskolningsperioder av nya medarbetare.

För år 2017 har nämnden fått så kallade byggbonuspengar vilket gjort att nämndens verksamheter kan växla upp med fler tjänster och konsultinsatser inom plan- och byggprocessen samt utveckling och skötsel av den offentliga miljön. En bedömning har gjorts att byggbonuspengar kommer att finnas för detta under åren 2017-2019, efter 2019 behöver dessa kostnader tas från nämndens ordinarie ram om uppväxlingen ska kunna fortgå.

Arbete med byggnation, drift och skötsel av allmänna platser fortgår. Förvaltningen har tidigare sett att arbetet med drift och underhåll av våra dagvattensystem är kraftigt eftersatt och försöker öka insatserna, men ytterligare behov att växla upp arbetet finns.

Planeringen och genomförandet av samorganisering stadsbyggnadsförvaltningen och delar av Torshälla Stads förvaltning tar mycket tid under 2017.

NULÄGE EKONOMI

I Årsplan (ÅP) 2017 beslutad av kommunfullmäktige i juni 2016 tilldelades stadsbyggnadsnämnden en nettobudget på 363,5 mnkr för budgetåret 2017, och i kommunfullmäktiges beslut i november om Kompletterande Årsplan (KÅP) 2017 utökades

nettobudgetramen 2017 till 380,4 mnkr. Jämfört med 2016 års budgetram (348,8 mnkr) har budgetramen ökat med 31,6 mnkr.

Stadsbyggnadsnämnden har för 2017 enligt beslut i kommunfullmäktige (KSKF/2017:26) även erhållit 12,0 mnkr i statsbidrag från Boverket för ökat bostadsbyggande (s.k. byggbonusmedel). År 2018 erhåller stadsbyggnadsnämnden 6,8 mnkr och år 2019 5,9 mnkr år 2018. Dessa medel är riktade för arbeten inom hela plan- och byggprocessen att ytterligare skapa förutsättningar för en hög och hållbar tillväxt i kommunen. Denna satsning sker och kommer att ske både i form av nyrekryteringar (påbörjats) samt köp av konsulttimmar.

Dessa 12,0 mnkr, som tillhör året 2017, har överförts till nämndens budgetram, vilket innebär att stadsbyggnadsnämndens budgetram för 2017 uppgår till 392,4 mnkr.

Slutregleringsbeloppet av 2016 års medlemsavgift till Sörmlands kollektivtrafikmyndighet blev 2,2 mnkr lägre än beräknat. Inför planeringen av 2017 års budget fick förvaltningen en preliminär uppgift om 8,0 mnkr från kollektivtrafikmyndigheten och budgeterade dessa 8,0 mnkr som intäkt i budgetplaneringen för 2017.

Osäkerhet råder även vad gäller kostnader för fria resor för 65 år och äldre under dagtid. I budget 2017 har förvaltningen utgått från ingen kostnadsändring jämfört med 2016. Om fler nyttjar möjligheten kommer kostnaden öka för nämnden vilket innebär att omprioriteringar måste göras.

I delårsrapporten 1 (januari-mars) 2017 redovisar stadsbyggnadsnämnden ett prognostiserat helårsresultat på +2,1 mnkr.

För mer information hänvisas till delårsrapport 1 för stadsbyggnadsnämnden.

Inriktning på prioriteringar och omprioriteringar inför 2018

Arbetet under 2018 och framåt handlar för stadsbyggnadsnämndens verksamhet i hög grad bibehålla den goda nivå nämndens verksamheter håller.

Arbete som bidrar till ett ökat bostadsbyggande och social hållbarhet föreslås fortsatt prioriteras. En fortsatt väl fungerande drift och skötsel samt utveckling av den offentliga miljön är viktig.

Tillväxttrycket är stort i kommunen, det gäller allt från bostäder, verksamheter, offentlig och kommersiell service samt utbyggnad av offentlig plats, infrastruktur med mera.

I och med den framtagna utbyggnadsstrategin och prioriteringen av detaljplaner i enlighet med denna förväntas målet om en årlig planberedskap för 600 bostäder att klaras med marginal. Den utbyggnadstakt som nu sker skapar förutsättningar för att vi med stor marginal kommer att klara målet om 5000 bostäder fram till 2030.

Även om fler detaljplaner med nya byggrätter vinner laga kraft samt att det finns byggrätter i äldre detaljplaner som inte har nyttjats så finns det behov och förväntningar på ytterligare ökad planberedskap för bostäder samt på snabbare plan- och byggprocesser. Ett arbete pågår med översyn av hela stadsbyggnadsprocessen. För att förvaltningen både ska kunna leverera detaljplaner för nya bostäder, verksamheter med mera i tillräcklig omfattning och samtidigt kunna arbeta med strategisk planering och övergripande projekt behöver roller, ansvar och mandat tydliggöras ytterligare inom och mellan berörda förvaltningar och bolag.

Jämställdhet och mångfald

Nämndens verksamheter fortsätter att arbeta med jämställdhets- och mångfaldsfrågor. Internt inom förvaltningen innebär det att fortsätta sträva efter en jämn fördelning av män och kvinnor på avdelningarna samt arbeta med olika kompetenshöjande insatser inom området jämställdhet och mångfald. Förvaltningen har totalt könsfördelning 60/40 och av våra 9 avdelningar/enheter har 5 jämn könsfördelning. På chefsnivå är könsfördelningen idag 50/50. Flera avdelningar har redan idag en jämn könsfördelningen medans andra inte vilket behöver tas hänsyn till vid rekryteringar av nya medarbetare, till exempel hur annonser utformas för att intressera både män och kvinnor. Förvaltningen arbetar även vidare med att utbredda mångfalden på avdelningarna, olikheter är en styrka och kan bredda perspektiven i det dagliga arbetet.

I handläggning av ärenden ska förvaltningen fortsätta att arbeta för ett mer jämställt och jämlikt samhälle. Gestaltning av den offentliga miljön, allt från gatumiljöer till parker och lekplatser med mera ska rikta sig till alla. Flickor och pojkar, män och kvinnor och personer med olika bakgrund ska alla vara en del av en växande och trygg kommun. Olika önskemål och behov ska beaktas för ett mer jämlikt och hållbart samhälle.

Värna demokrati

Stadsbyggnadsnämnden kan på olika sätt bidra till och stödja arbetet med social hållbarhet i kommunen och de olika stadsdelarna. Social hållbarhet är alltid ett viktigt perspektiv i planeringen av en attraktiv allmän plats, både när det gäller trafik-, grön- och detaljplanering.

Ett fortsatt arbete med stadsläkningsprojekten där målsättningar förtydligas och resurserna ökas under 2017 för att öka tempot. Även att detaljplaner i socialt prioriterade områden prioriteras högt är väsentligt för att möjliggöra en utveckling av den fysiska miljön i dessa områden. Omprioriteringar av utveckling och skötsel av offentliga miljön kan komma att ske där utsatta eller mindre attraktiva områden får större fokus. Nämndens investeringsbudget kan även återspegla hur den stödjer målet om ökad social uthållighet. Ett fokusområde för 2018 är stadsläkning i Lagersberg, Råbergstorp och Fröslunda.

Fortsatt utveckling av kollektivtrafiken som viktigt medel för jämlikhet, jämställdhet, delaktighet och tillgänglighet i samhället för alla. Väl planerad kollektivtrafik leder till tät närvaro av människor på viktiga platser i staden och kan bidra till tryggare platser. Arbetet med kollektivtrafikplanen färdigställs under 2017, målen i den blir viktiga för att uppnå social hållbarhet.

Vidare arbetar förvaltningen för ett attraktiv och trygg närmiljö bland annat genom en god renhållning, trygghetsåtgärder, klottersanering och snabba fordonsflyttsärenden.

Tillgodose behovet av utbildning samt Tillgodose behovet av vård och sociala tjänster

Stadsbyggnadsnämnden ansvarar för färdtjänst, omsorgsresor, särskild skolskjuts samt parkeringstillstånd för rörelsehindrade. Från och med 1 januari 2017 finns ett nytt transportörsavtal och det i kombination med ny beställningscentral som drivs av Sörmlands kollektivtrafikmyndighet (SKTM) visar redan nu på kvalitetshöjningar inom området. Förvaltningen arbetar vidare för att ha rimliga handläggningstider avseende färdtjänst och parkeringstillstånd.

Tillgodose miljö- och samhällsbyggnadsbehov

Tillväxtrycket och bostadsbehovet innebär att nämnden behöver arbeta vidare för en god planberedskap på kort och lång sikt samt för effektiva plan- och byggprocesser samtidigt som kvalitén i arbetet säkras. Genom en god strategisk planering och analysarbete, till exempel revidering av översiktsplanen, utvecklingsplanering, arbete med stadsvision och stadsläkning skapas förutsättningar för en långsiktigt hållbar utveckling och tillväxt. En del av arbetet är att kommunicera och löpande förankra de strategiska planer, strategier, mål med mera som finns för utveckling av attraktiv stad och landsbygd. Det är även viktigt att fortsätta arbetet med strategiska planer för att underlätta för detaljplanering och kommande bygglovprövningar exempelvis handlingsplan/arkitekturprogram, kulturmiljöprogram, belysningsplan med mera. Att få fram, implementera, genomföra och följa upp mål i planer, program och strategier behöver växelverka.

Stadsbyggnadsnämnden och förvaltningen har en stor roll i planeringen och arbetet för olika typer av större kommunala och kommersiella anläggningar i kommunen, från tidiga skeden till bygglovs slutbesked. Genom tidiga lokaliseringprövningar kan lämpliga platser identifieras, till exempel vid planering av skolor, äldreboenden, kultur- och kongresshus, energicentrum med mera. Vikten av att förvaltningen kan involveras i tidiga skeden och har resurser för detta kan inte nog understrykas för att minska risken för problem/komplikationer i senare skeden.

I utvecklingen av staden Eskilstuna satsar stadsbyggnadsnämnden på att inom projekten stadsläkning arbeta för fler bostäder, utökad service, förbättrad infrastruktur med mera för en långsiktigt ekonomisk, miljömässigt och social hållbarhet. I Torshälla beräknas arbetet med utvecklingsplan för staden vara godkänd till stöd för kommande arbeten. Samarbete fortsätter med Västerås för en utvecklingsplan för Kvicksund och 4Mälarstäderna (Eskilstuna, Västerås, Enköping och Strängnäs) arbetar vidare för en gemensam översiktsplan (GÖP) för kommunerna. Utveckling av nytt resecentrum för att möta utbyggnaden av Svealandsbanan, skapa ökade regionala samband och bredda arbetsregionen och bostadsbyggandet är viktigt.

Det är av stor betydelse att resurser medvetet prioriteras och fördelas för att uppnå en balanserad kombination av långsiktig strategisk planering, detaljplanering samt handläggning av byggärenden. På grund av det fortsatta höga exploateringsstrycket och behovet av nya bostäder i kombination med svårigheter att rekrytera medarbetare blir det fortsatt nödvändigt att göra prioriteringar av planuppdrag, vilket innebär att ansökningar av främst enskilt intresse och av liten betydelse för kommunens utveckling kommer att få stå tillbaka och genomföras i mån av tid.

Snabb hantering med hög kvalitet av markupplåtelse, torghandel och dispenser bidrar till en attraktivare och levande stad.

Att planera, bygga och sköta gator, gång- och cykelvägar, parker, torg, parkeringsplatser med mera på ett bra sätt skapar förutsättningar för den attraktiva och trygga staden. I en stad som växer tillkommer nya skötselobjekt varje år, vilket medför ökade kostnader samt krav på effektivt arbetssätt. Även befintliga ytor och anläggningar får en högre grad av slitage när befolkningstätheten ökar. Satsningar på trygghetsfrågor behöver fortsätta, bland annat utifrån resultat i kommunens medborgarundersökning, förslag på prioriterat arbete under 2018 är belysning i särskilt prioriterade områden,

En stad som växer, investeringar i den offentliga miljön, behov av underhåll och reinvesteringar i befintliga anläggningar, övertagande av vägansvar från andra väghållare ger ökade kommunala driftskostnader, vilket behöver tas höjd för i det fortsatta arbetet.

Nämnden arbetar kontinuerligt för en hållbar utveckling, till exempel genom ekosystemtjänster samt för ett klimatanpassat och energieffektivt samhällsplaneringsarbete. Kommunen har medverkat bland annat i projektet Citylab Action som resulterat i en metod/guide för hållbar stadsutveckling Eskilstuna som kommer bidra till att kommunen får ett mer systematiskt arbetssätt vid stadsutvecklingsprojekt i tidiga skeden.

Förvaltningen arbetar aktivt för hållbara transporter som förbättrad kollektivtrafik och förbättrade förutsättningar för gång- och cykeltrafik.

En robust kollektivtrafik med god framkomlig är ett viktigt medel för jämlikhet, jämställdhet och delaktighet i samhället men också för att öka den ekologiska uthålligheten. En god kollektivtrafik bidrar även till ökat bostadsbyggande, attraktiv stadsmiljö och ökad social hållbarhet. För en väl fungerande kollektivtrafik är det viktigt att vi har bra trafiklösningar med koppling och effektiva bytesmöjligheter mellan det lokala och regionala nätet samt mellan olika färdslag. Fortsatt utveckling av kollektivtrafiken är därför viktig där det kan vara intressant att titta på olika alternativ, till exempel spårbunden lokal kollektivtrafik. Planering för fler busskörfält pågår. Befolkningsstillväxten påverkar kostnader och intäkter för allmän och särskild kollektivtrafik då det blir fler resenärer.

Bedriva samhällskydd och beredskap

Dagvatten från bebyggelse inom Eskilstuna kommun belastar i viss mån Hjälmaren men till största delen Eskilstunaån och ut i Mälaren. Långa sträckor av diken och elva stycken dagvattendammar finns i kommunen. Dammarnas syfte är att fördröja och rena dagvatten men är även en estetisk tillgång i stadsmiljön. Arbetet med drift och underhåll av våra dagvattensystem är kraftigt eftersatt. Eskilstunaån är den vattenförekomst i kommunen som vare sig har en god ekologisk eller kemisk status. Ån är högprioriterad i kommunens vattenrelaterade åtgärdsarbete. Under 2017 har mer medel till arbetet prioriterats men förvaltningen ser att ytterligare insatser behöver göras löpande.

Främja näringsliv och arbete

Se avsnitt Fler jobb.

Vad är vi tillräckligt bra på?

Inom nämndens verksamhetsområden finns mycket som fungerar bra och arbetet kommer att fortsätta för att det ska fortgå. Vi fortsätter bland annat arbetet med nya detaljplaner, miljödiplomering, kvalitetsarbete samt fortsatt snabb, effektiv och rättsäker hantering av byggärenden. Vi fortsätter med daglig drift och skötsel samt utveckling av den offentliga miljön där vi bland annat använder oss av entreprenörsupphandlingar vid projektarbeten. Vi arbetar vidare med det systematiska mobilitetsarbetet för att styra mot högt uppsatta färdmedelsmål.

Vi arbetar för att behålla och rekrytera kompetent personal samt bibehålla den låga sjukfrånvaron.

Faktorer som påverkar stadsbyggnadsnämndens ekonomi 2018

Kostnadsökningar och behov utökad budgetram 2018

En växande kommun med fler ärenden, fler invånare, större geografiska områden att utveckla och sköta ger ökade kostnader. För att klara detta arbetar förvaltningen med effektiviseringar och omprioriteringar men ser även behov av ökad budgetram för att klara krav och leveranser och undvika neddragningar i verksamheten. Förvaltningen kommer även se över så att nämnden har aktuella taxor.

Förvaltningen ser dock att kostnaderna för verksamheten kommer att öka mer vilket innebär att för att klara nuvarande verksamhet så behöver ramen utökas. För att kunna växla upp arbetet ytterligare behöver ytterligare resurser tillsättas, flera tjänster och utredningar behövs, driftskostnader ökar, förvaltningen har flera anläggningar och områden att sköta.

För att ta ett stort kliv framåt för effektivare plan- och byggprocess, utifrån det arbete som sker under 2017 kommer troligen förvaltningen behöva ytterligare personella resurser. Vid jämförelse med andra kommunen i stark tillväxt så är det många av dessa kommuner som rekryterar och utökar antalet handläggare, från tidiga planeringsskeden, detaljplanering till projekterings- och byggärenden. Resurser och leverans går hand i hand, fler resurser gör att vi kan hantera fler planer och snabbare, färre resurser gör att politiken tydligare måste prioritera turordning för till exempel strategiska planer.

Utöver personella resurser behövs konsultstöd i de fall där utredningar med spetskompetens behövs, som inte finns inom den egna organisationen. Vissa utredningar är lagstadgade att ta fram, till exempel i planarbeten.

Vi ser att driftskostnader ökar för skötsel och trygghetsskapande åtgärder i den offentliga miljön. Kostnader ökar även då mer allmän platsmark tillskapas i kommunen. Kostnaderna ökar även när kommunen tar över väghållarskapet från enskilda vägföreningar.

För en långsiktigt hållbar utveckling av resandet behöver vi fortsatt arbeta med mobilitetsfrågor och utvecklande av god kollektivtrafik och gång- och cykelstråk.

När det gäller kollektivtrafiken så ökar kostnaderna för kommunen, både genom ökning av medlemsavgiften samt utökad trafikering på grund av nya behov. Likaså ökar medlemsavgiften för särskild kollektivtrafik. För år 2018 beräknas dessa totalt till en fast kostnadsökning på 6,2 mkr.

Efterfrågan av GIS-stöd inom organisationen ökar vilket är mycket positivt. Förvaltningen ser även behov av att arbeta mer med systerförvaltning och systemutveckling inom området. Utifrån dagens resurser har förvaltningen svårt att stötta organisationen i den omfattning som önskas. I kommande digitaliseringsarbete kommer väl fungerande GIS-system vara nödvändigt.

Stadsbyggnadsnämnden har i budgetram 2017 fått engångsbelopp för arbete med resecentrum och utveckling av stadsbyggnad. Förvaltningen ser att det i nämndens ordinarie budgetram behöver finnas utrymme för strategiskt planeringsarbete och strategiska projekt. Detta för att vi långsiktigt ska kunna planera vårt arbete för en växande och hållbar kommun.

Två gånger har projektet Natljus genomförts i Eskilstuna. Ett mycket uppskattat event för invånare och besökare. Då tanken har varit att Natljus ska genomföras vartannat år så behöver medel avsättas för detta år 2018 då detta inte finns i ordinarie ram. Detta bör ske i samarbetet med Destination Eskilstuna och Kultur- och fritidsförvaltningen då eventet är av större karaktär. Tillräckliga resurser behöver avsättas.

Förvaltningen förutsätter att nämnden får kompensation för driftskostnader för nya investeringar, arbete att beräkna driftskonsekvenser pågår. Tidigare år har det legat på ca 1,5 mnkr

Personalomsättning

Förvaltningen avser att arbeta mer proaktivt med tillsättning av tjänster för att minska det överskott som nämnden har lämnat i flera år på grund av vakanser. Det innebär till exempel att vi kan anställa parallellt där så är möjligt för bättre överlämning av arbetsuppgifter, till exempel när en medarbetare går i pension. Vi behöver även se om vi kan anställa ytterligare personer inom avdelningen med stor personalomsättning. Ett mer proaktivt arbetssätt kommer att leda till att personalbudgeten nyttjas bättre vilket kommer att leda till att överskottet kommer att minska jämfört med tidigare år.

Fler jobb

En attraktiv och konkurrenskraftig stad påverkar sysselsättning och tillväxt. Stadsbyggnadsnämnden ska verka för ett attraktivt näringslivsklimat. Genom att skapa kluster, tydliggöra stråk och kopplingar kan olika aktörer kroka arm och samverka.

Behovet av mer mark planlagd för näringslivsverksamheter på kort och lång sikt är viktigt för Eskilstunas utveckling och fler jobb.

Det finns en tydlig koppling mellan företagets konkurrenskraft och hur den fysiska miljön planeras och utformas. Där det finns tillgång till effektiva transporter och attraktiva boendemiljöer finns också goda möjligheter för företag att utvecklas. Attraktiva, levande bostads- och stadsområden har blivit magneter i konkurrensen om specialiserad arbetskraft och arbetsplatser. Utbudet av service och tjänster, kultur och upplevelser, arbetstillfällen, skolor, vård och omsorg lockar människor. Planeringen av boende, trivsel, trygghet, trafik och miljö får därför stor betydelse.

Förvaltningen ser positivt på att arbeta vidare med möjlighet till medfinansiering av externa aktörer vid investeringsprojekt i den offentliga miljön. Dialog med fastighetägare med flera skapar även möjlighet till att investeringar samordnas med fastighetsägares egna investeringar så att samproduktion kan uppnås.

Förvaltningen har för avsikt att förenkla för företagares kontakt med förvaltningen och kommunen i tidiga skede. Detta genom att delta i det övergripande arbetet dukat bord som kommunledningskontoret driver samt att inom förvaltningen skapa en väg in vid till exempel större nyetableringar.

Effektivisering

I en växande kommun, med fler ärenden, till exempel plan- och byggärenden, fler områden och gator att utveckla, drifta och underhålla, ökat slitage på kommunal offentlig plats, ökad trafikering, fler kollektivtrafikresenärer med mera ger ökade kostnader för stadsbyggnadsnämnden. Det är därför viktigt att konstatera att det i sig innebär besparings-/effektiviseringskrav för nämndens verksamhetsområden om budgetramen blir oförändrad från ett år till ett annat. Att det sedan läggs på ytterligare besparings-/effektiviseringskrav ställer ännu högre krav på ytterligare effektiviseringar/neddragningar i verksamheterna.

Nämnden lämnade ett överskott 2016 som till stor del berodde av några få större plusposter som var svårbudgeterade. Det gällde framförallt kostnader för färdtjänst som inte hanns med

att införas under 2016, personalvakanser på grund av personalomsättning samt en varm vinter vilket resulterade i lägre kostnader för vinterväghållning.

Förändringar intäkter

Förvaltningen ser att intäkterna för bygglovverksamheten kan öka då fler ärenden inkommer till kommunen. Stora projekt ger även större intäkter. Översyn av taxor för markupplåtelse och bortforsling av skrotbilar kan ge något högre intäkter. Även planintäkterna kan komma att öka om fler detaljplaner kan produceras.

Intäktsöversyn inom gata och kartverksamheten kan istället leda till något lägre intäkter då förvaltningen ser att taxan kan ligga något högt i jämförelse med andra taxor. Översynen är inte påbörjad ännu.

Effektiviseringar

Genom att arbeta effektivare så kan vi utföra samma arbete till samma kvalitet på kortare tid. Detta kan ske genom fortsatt systematisering och digitalisering av verksamheten, där det sist nämnda påverkas av det digitaliseringsutredningsarbete som har påbörjats på kommunövergripande nivå. Genom digitalisering av verksamheten skapas förutsättningar att tid läggs på rätt saker, till exempel att vi ute i fält kan göra felanmälningar i god tid, att handlingar inkommer digitalt med mera. En ytterligare effektivisering är att se till att vi arbetar med rätt saker, vissa saker kan då behöva prioriteras bort.

Förvaltningen avser fortsätta med att systematisera arbetet för en effektivare verksamhet. Det gäller exempelvis att fortsätta arbetet med att systematisera drifts- och underhållsarbeten inom gata och park/natur, till exempel arbete med underhållsplaner, synpunktshantering, uppföljning och statistik. .

I effektiviseringsarbetet behöver förvaltningen även analysera vilka arbeten som bör göras i egen regi och vilka arbeten som bör läggas ut på entreprenad. Genom god uppföljning av entreprenörer och konsulter säkerställer vi även rätt leverans till rätt kostnad. Detta arbete kommer att förbättras redan under 2017.

För fortsatt utveckling av en effektivare plan- och byggprocess behövs tillräckliga resurser inom hela processen och hela organisationen. Arbetsformer för ett gott samarbete internt inom organisationen och med externa aktörer både när det gäller kortsiktigt och långsiktigt arbete är viktigt att arbeta vidare med.

I och med det höga trycket på byggandet och att antalet ärenden fortsätter att öka är det viktigt för förvaltningen att säkerställa bemanningen på kort och lång sikt för att klara rimliga handläggningstider. Kompetensutveckling är viktig för att bibehålla en rättsäker och korrekt handläggning.

Ett annat effektiviseringsarbete är att se över att vi har väldefinierade och kravställda kedjor med ansvar och mandat för beslut, verkställighet, planering och uppföljning av ekonomi och verksamhet. Tydligt ansvar och befogenheter bidrar även till en attraktiv arbetsgivare liksom möjlighet till kompetensutveckling.

God stöttning och rimligt kravställande från stödfunktioner inom förvaltningen samt från kommunledningskontoret och konsult och uppdrag skapar förutsättningar för chefer och medarbetare att göra ett bra jobb.

I senaste medarbetarundersökningen framgår att stress och arbetsrelaterad utmattning har ökat inom flera verksamheter på förvaltningen jämfört med tidigare undersökning. Det ökade trycket på förvaltningens verksamheter, tuffare budgetramar, vakanser med mera kan gissningsvis bidra till denna negativa utveckling. Det är viktigt att förvaltningen arbetar för att förbättra upplevelsen av stress och utmattning, bland annat genom att balansera förväntningar och krav mot faktiska förutsättningar.

Under flera år har ett ekonomiskt överskott årligen lämnats avseende personalkostnader på grund av personalomsättningar och vakanser. Förvaltningen avser därför arbeta strategiskt med rekrytering inom vissa avdelningar där personalomsättningen är högre då vi fortsatt ser att vi kommer ha vakanser. På detta sätt arbetar vi för att motverka glapp i processer och förseningar för fortsatt bra leverens samt en förbättrad arbetsbelastning hos medarbetarna på berörda avdelningar.

2018 blir det första helåret där stadsbyggnadsförvaltningen har samorganiserats med Torshälla stadsdelsförvaltning. Förbättringar, effektiviseringar, synergieffekter med mera får studeras löpande för att ge bästa möjliga arbetssätt och resultat.

Förvaltningen kommer att fortsätta att utveckla samarbetet med Eskilstuna direkt.

Neddragningar

Det generella besparingskravet på 1,5 % motsvarar -4,5 mnkr för stadsbyggnadsnämnden. Förvaltningen kommer arbeta för att klara en så god verksamhet som möjligt genom att effektivisera och prioritera arbetet så långt som möjligt. För att vara en attraktiv arbetsgivare och ha en kvalitativ och rättsäker myndighetsutövning ser förvaltningen att kompetensförsörjning är fortsatt viktigt att prioritera. Om prioriteringar behöver göras ser förvaltningen behov av att prioritera nämndens kärnverksamhet och myndighetsutövning. Det kan påverka hur mycket förvaltningen deltar i andra förvaltningars och bolags projekt.

Utöver detta kan besparingskrav och kostnadsökningar leda till att neddragningar behöver göras i verksamheten beroende av tilldelad ram. Oavsett neddragningar eller inte behöver förvaltningen löpande analysera vad som inte längre behöver göras för att istället prioritera något viktigare. Genom till exempel digitalisering kan vissa arbetsmoment minskas/tas bort och tiden kan läggas på annat.

Om neddragningar behöver göras kan det innebära att nämnden/förvaltningen till exempel inte kan arbeta lika proaktivt med rekryteringar, antalet konsulttimmar för utredningar med mera minskar och den dagliga driften och skötseln av den offentliga miljön kan komma att minska. I förlängningen kan det leda till längre handläggningstider och större arbetsbelastning för befintlig personal då ärendemängden ökar. Neddragningar när det gäller skötsel av den offentliga miljön kan fungera under en kortare period, men kan i förlängningen ge ökade kostnader när behovet av underhåll blir för stort.

Bidragsmöjligheter

I uppskattningen över kostnader för år 2018 har förvaltningen räknat med möjligheten till statsbidrag elbusspremie, det är dock inte klart i skrivandes stund, Utöver detta får förvaltningen bevaka vilka statsbidrag som kan komma där finansiering av olika åtgärder kan sökas för att växla upp arbetet ytterligare.